

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI

Wydział Finansów i Kontroli
FK-V.431.16.2022

Olsztyn, 26 września 2023 r.

**Pan
Gustaw Marek Brzezin
Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

**ul. Emilii Plater 1
10-562 Olsztyn**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w Departamencie Infrastruktury i Geodezji, ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Gustaw Marek Brzezin – Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wybrany na to stanowisko w dniu 4 grudnia 2018 r.,
- Pan Miron Sycz – Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wybrany na to stanowisko w dniu 4 grudnia 2018 r.,
- Pan Marcin Kuchciński – Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wybrany na to stanowisko w dniu 4 grudnia 2018 r.,
- Pani Sylwia Jaskulska – Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wybrana na to stanowisko w dniu 4 grudnia 2018 r.,
- Pani Jolanta Piotrowska – Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wybrana na to stanowisko w dniu 4 grudnia 2018 r.

W Departamencie Infrastruktury i Geodezji realizującym przedmiotowe zadanie, stanowiska pełnili:

- Pan Bogdan Bartnicki – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Geodezji,
- Pani Iwona Paluch – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Geodezji,
- Pan Tadeusz Hennig – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Agnieszkę Kotlińską, starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli Nr: FK-IV.0030.585.2023 z dnia 30 czerwca 2023 r., w okresie od 3 do 28 lipca 2023 r. oraz FK-IV.0030.653.2023 z dnia 28 lipca 2023 r., w okresie od 31 lipca do 11 sierpnia 2023 r., wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: 3 lipca – 11 sierpnia 2023 r. z przerwą w dniach od 10 do 21 lipca 2023 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych w rozdziale 60003 Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe,
- okres objęty kontrolą: 2022 rok.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) oraz art. 8a ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. z 2018 r., poz. 295), zwanej dalej „ustawą”.

[Akta kontroli: 1-11, 47]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się

pozytywnie z uchybieniami.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

I. Ustalenia ogólne

1. Podstawą przekazywania dopłat przewoźnikom wykonującym autobusowe przewozy pasażerskie jest art. 8a ust. 2 ustawy, który stanowi, że samorzady województw, przekazują przewoźnikom wykonującym krajowe autobusowe przewozy pasażerskie dopłaty do tych przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg w przewozach pasażerskich.

Stosownie do art. 8a ust. 2a powyższej ustawy właściwość miejscową samorządu województwa określa się według miejsca:

- 1) zamieszkania lub siedziby przewoźnika – w przypadku przewozów realizowanych na trasach wykraczających poza obszar co najmniej jednego województwa;
- 2) wykonywania przewozów – w przypadku przewozów niewykraczających poza obszar województwa.

Kwotę dopłaty, zgodnie art. 8a ust. 3 ustawy, stanowi różnica pomiędzy wartością sprzedaży biletów obliczoną według cen nieuwzględniających ustawowych ulg, a wartością sprzedaży tych biletów w cenach uwzględniających ulgi.

Uprawnienie do otrzymywania dopłat z samorządu województwa nabywa przewoźnik, który spełnia wymogi określone w art. 8a ust. 4 ustawy, tj.:

- 1) posiada zezwolenie na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2022 r., poz. 2201 ze zm.),
- 2) stosuje kasy rejestrujące, posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, umożliwiające określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych,
- 3) zawarł umowę z samorządem województwa określającą zasady przekazywania przewoźnikom dopłat.

2. Realizacja zadania polegającego na przekazywaniu dopłat do biletów ulgowych, przewoźnikom wykonującym autobusowe przewozy pasażerskie jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Nadzór nad realizacją zadań z zakresu dopłat do biletów ulgowych, w imieniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, sprawuje Wydział Infrastruktury i Nieruchomości Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

3. Samorząd Województwa do 24 dnia każdego miesiąca składa Wojewodzie miesięczne zapotrzebowanie na środki finansowe za poprzedni miesiąc, na finansowanie uprawnień do ulgowych przewozów autobusowych. Na podstawie art. 8a ust. 1a ustawy, Wojewoda Warmińsko – Mazurski przekazuje należną kwotę dotacji na wskazane konto Urzędu Marszałkowskiego.

II. Ustalenia szczegółowe

1. W zakresie prawidłowości i terminowości rozliczenia w 2022 r. dotacji otrzymanych przez Urząd Marszałkowski na dopłaty do biletów ulgowych (art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

1.1. W okresie kontrolowanym, Urząd Marszałkowski w Olsztynie otrzymywał, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, dotacje celowe na realizację zadań w klasyfikacji budżetowej dział 600 *Transport i łączność*, rozdział 60003 *Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe*, § 2210 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez samorząd województwa*.

1.2. Decyzją Nr FK 17/2022 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 lutego 2022 r., ustalony został dla jednostki kontrolowanej plan wydatków w rozdziale 60003 w kwocie **41 186 000,00 zł**.

1.3. Decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr: FK 506/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r. oraz FK 541/2022 z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie zwiększenia budżetu i planu dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego zwiększono plan wydatków w rozdziale 60003 o łączną kwotę 4 394 123,55 zł.

1.4. Łączny plan wydatków na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił **45 580 123,55 zł**.

1.5. Samorząd Województwa otrzymał z budżetu państwa w 2022 r. dotację (rozdział 60003) w łącznej wysokości **45 580 123,55 zł**, którą wykorzystał w 100%

1.6. Przyznane na 2022 rok dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

1.7. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych składanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w 2022 r. sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w jednostkowym i zbiorczym sprawozdaniu budżetowym Rb-50, tj.:

- dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2022 roku (rozdział: 60003) porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniu jednostkowym sporządzanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o dotacjach od początku roku do końca IV kwartału 2022 roku porównano z ewidencją księgową Samorządu Województwa.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowym sprawozdaniu sporządzonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Samorządu Województwa,
- ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Skarbnika/ Głównego księgowego (sprawozdania zbiorcze i jednostkowe)

W toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, tj.:

- zbiorczego sprawozdania Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2022 r.,
 - zbiorczego sprawozdania Rb-50 o dotacjach za IV kwartał 2022 r.,
- i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144 ze zm.).

1.8. Stwierdzone uchybienia w kontrolowanym obszarze polegały na wprowadzeniu do planu finansowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego kwoty dotacji, określonej decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK 541/2022 z dnia 27 grudnia 2022 r. w wysokości 194 123,55 zł w pełnych złotych, tj. w kwocie 194 125,00 zł.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: „Zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 48/538/21/VI w sprawie wytycznych do projektu budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok i projektu wieloletniej prognozy finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego wszystkie kwoty ujemne w planie dochodów powinny być podawane w pełnych złotych. Przy wprowadzaniu do planu

wydatków dotacji otrzymanej na podstawie decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK 541/2022 w kwocie 194 123,55 zł, jednocześnie dokonano przeniesienia środków z § 2310 w kwocie 0,52 zł oraz z § 2320 w kwocie 0,59 zł na § 2630 (Dz. 600. Rozdz. 60003). Łączna kwota zwiększenia w § 2630 wyniosła 194 124,66 zł, co po zaokrągleniu do pełnych złotych (zgodnie z wytycznymi zawartymi w Uchwale Zarządu Województwa) daje kwotę 194 125,00 zł.”

Wprowadzenie do planu finansowego zaokrąglonych do pełnych złotych kwot dotacji stanowiło naruszenie art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że Zarząd może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego polegających na zmianach planu dochodów i wydatków związanych ze zmianą kwot lub uzyskanych dotacji przekazanych z budżetu państwa. Ponadto, zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej dane w sprawozdaniach w zakresie planu wykazuje się – w kwotach wynikających z planu finansowego jednostki, po uwzględnieniu zmian dokonanych w trybie ustawy o finansach publicznych. Dane wykazywane w sprawozdaniu wyraża się w złotych i groszach stosowanie do zasad obowiązujących przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych (§ 8 rozporządzenia).

Powyższe działanie skutkowało ostatecznie zawyżeniem planu wydatków w § 60003 o kwotę 1,45 zł. Wpłynęło to również na wykazanie w sprawozdaniach Rb-50 (rocznych sprawozdaniach o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.) po stronie planu kwoty o 1,45 zł wyższej, co przyczyniło się do błędnego poinformowania odbiorcy tych sprawozdań w zakresie wysokości planu (po zmianach) na dzień 31 grudnia 2022 r.

Reasumując, kwoty dotacji wprowadzone przez Zarząd do budżetu jednostki samorządu terytorialnego winny być zgodne z kwotami wynikającymi z decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Osoba odpowiedzialna – Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

[Akta kontroli: 12-24, 47]

2. W zakresie prawidłowości zawierania umów pomiędzy Samorządem Województwa a przewoźnikami (art. 8a ust. 4 ustawy) oraz porozumień pomiędzy Samorządem Województwa a powiatami/gminami (art. 54 ust 2 pkt 1 oraz 56 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 1371 ze zm.).

2.1. W okresie objętym kontrolą 83 przewoźników zawarło umowy z Samorządem Województwa Warmińsko - Mazurskiego na refundację kosztów finansowania uprawnień do ulgowych przejazdów autobusowych osób uprawnionych. Wszystkie umowy zawarte z przewoźnikami, sporządzono według jednolitego wzoru. Umowy zawierano na czas określony, na podstawie pisemnego wniosku przewoźnika. Łączna kwota dopłat dokonanych w 2022 r. przewoźnikom, z którymi zostały zawarte umowy wyniosła **39 352 913,66 zł**.

2.2. Do wniosków o zawarcie umowy, przewoźnicy dołączali następujące dokumenty:

- wykaz wszystkich posiadanych zezwoleń oraz kopie zezwoleń i rozkładów jazdy, udzielonych przez organ inny niż Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- wykaz stosowanych kas rejestrujących z podaniem ich typu i numeru unikatowego,
- cennik biletów,
- informację o numerze rachunku bankowego, na który będą przekazywane dopłaty,
- wykaz gmin, które wykupiły bilety miesięczne szkolne.

2.3. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość zawartych z przewoźnikami umów od nr 1/2022 do nr 42/2022, tj. 51% wszystkich zawartych umów. Do składanych wniosków o zawarcie umowy przewoźnicy dołączali wszystkie wymagane dokumenty. Umowy zostały zawarte w dniu 30 grudnia 2021 r., na czas określony od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r.

W przypadkach, gdy załączone do wniosku wymagane dokumenty zawierały braki formalne, przewoźnik był wzywany na piśmie do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Ponadto, w sytuacji gdy przewoźnik dokonywał zmian w cenniku biletów, a informował o tym fakcie w terminie późniejszym niż 7 dni przed ich wprowadzeniem (zgodnie z § 6 pkt 13 umowy) każdorazowo upominano na piśmie przewoźnika o obowiązku przestrzegania zapisów zawartej Umowy z zastrzeżeniem możliwości odstąpienia od Umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszeń któregośkolwiek z jej postanowień, a w szczególności warunków określonych m.in. w § 6 umowy.

Ponadto, w przedmiotowych umowach zawarto postanowienia dotyczące: zobowiązania przewoźników do honorowania ustawowych ulg, przestrzegania sposobu i terminów przekazywania dopłat, rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym rozliczania dopłat na podstawie wydruków kas rejestrujących, zwrotu dopłaty lub jej części w przypadku nienależnego jej pobrania. Samorząd Województwa zastrzegł też sobie prawo do przeprowadzania weryfikacji wysokości i zasadności przekazywanych dopłat oraz kontroli przewoźników. Zawarcie takich postanowień umożliwiło Samorządowi na sprawowanie kontroli nad procesem przekazywania dopłat.

2.4. W okresie objętym kontrolą 6 powiatów oraz 27 gmin zawarło porozumienia z Samorządem Województwa Warmińsko – Mazurskiego na rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym do wysokości poniesionej z tego tytułu straty przez realizującego usługę przewozu osób. Wszystkie porozumienia zawarte z powiatami/gminami, sporządzono według jednolitego wzoru. Porozumienia zawierano na czas określony do dnia 31 grudnia 2022 r. Łączną kwota wypłaconych w 2022 roku rekompensat do gmin i powiatów wyniosła **6 228 209,89 zł**.

Kontroli poddano roczne rozliczenia rekompensat składane do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez powiaty i gminy, z którymi zawarto porozumienia.

2.5. W toku kontroli treści umów zawieranych z przewoźnikami na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. stwierdzono uchybienia polegające na błędnym sformułowaniu zapisu w § 7 pkt 3 cyt.: „Przewoźnik zobowiązany jest dostarczyć rozliczenia dopłat do biletów ulgowych w miesiącach od stycznia 2021 r. do listopada 2021 r., do Departamentu

Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (...)”. Prawidłowa treść zapisu tej części § 7 pkt 3 winna brzmieć: *„Przewoźnik zobowiązany jest dostarczyć rozliczenia dopłat do biletów ulgowych w miesiącach od stycznia 2022 r. do listopada 2022 r., do Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (...)*”.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: *„W omawianym zapisie umowy na rok 2022 wystąpiła omyłka pisarska. Omyłka ta w rzeczywistości nie miała żadnego wpływu na realizację umowy. Zestawienia dopłat składane przez przewoźników w ramach obowiązującej ich umowy dotyczyły roku 2022.”*

2.6. W toku kontroli rocznych rozliczeń rekompensat składanych do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez ww. powiaty i gminy ustalono, że wystąpiły przypadki, kiedy przekroczony został umowny termin ich dostarczenia Samorządowi Województwa. Przekroczenia wynosiły od **1** do **21** dni.

Naruszono w tym zakresie zapisy § 4 pkt 5 zawartych porozumień, zgodnie z którym roczne rozliczenie winno zostać dostarczone do siedziby Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego nie później niż do dnia 10 stycznia 2023 r.

Wyjaśnienia w tej sprawie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: *„Nakreślony w porozumieniu na 2022 r. termin przedkładania przez jednostki samorządu terytorialnego rocznych rozliczeń przekazanych rekompensat nie wynika z żadnego z obowiązujących przepisów prawnych, zatem Samorząd Województwa nie ma podstaw do podejmowania działań (nakładania sankcji czy też wyciągania innych tego rodzaju konsekwencji) wobec organizatorów publicznego transportu zbiorowego, w przypadku jego niedotrzymania. W sytuacji, gdy rozliczenie nie wpłynęło do urzędu w określonym terminie, kontaktowano się z jednostkami telefonicznie, przypominając o konieczności jego złożenia, tak aby ze strony Samorządu Województwa możliwe było sprawne i terminowe rozliczenie całej otrzymanej na ten cel dotacji z budżetu państwa.”*

[Akta kontroli:21-36,43-44, 47]

3. W zakresie prawidłowości i terminowości składania rozliczeń przez przewoźników za zrealizowane w danym miesiącu przewozy autobusowe na rzecz osób uprawnionych do ulg (§ 7 pkt 1-7 umowy).

3.1. Na podstawie § 7 umów zawartych z Samorządem Województwa, dopłaty były przekazywane na rzecz przewoźników w okresach miesięcznych, w ramach środków przekazanych na ten cel przez budżet państwa, z uwzględnieniem następujących zasad:
1) podstawą do przekazania dopłaty było uprzednie rozliczenie się przewoźnika za zrealizowane w danym miesiącu przewozy autobusowe na rzecz osób uprawnionych do ulg, o których mowa w ustawach,

- 2) rozliczenie należnych za dany miesiąc dopłat odbywało się wyłącznie na druku, którego wzór stanowił załącznik do wniosku o zawarcie umowy,
- 3) przewoźnik zobowiązany był dostarczyć rozliczenie dopłat za miesiące od stycznia do listopada 2022 r., nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego rozliczenie dotyczyło, wraz z następującymi dokumentami:
 - a) wydrukami zestawień dopłat z kas rejestrujących, potwierdzonymi przez upoważnioną osobę,
 - b) rozliczeniem dopłat do ulgowych pasażerskich przejazdów autobusowych, według wzoru stanowiącego załącznik do umowy,
- 4) w grudniu 2022 r. przewoźnik był obowiązany dostarczyć rozliczenie dopłat do biletów ulgowych w terminie do dnia 9 grudnia 2022 r., wraz z wymaganymi dokumentami,
- 5) na wezwanie przekazującego, przewoźnik zobowiązany był do przedłożenia w terminie do dnia 16 grudnia 2022 r. częściowego rozliczenia dopłat za okres od 1 grudnia do 15 grudnia 2022 r., wraz z wymaganymi dokumentami,
- 6) w ramach posiadanych środków należność przewoźnika za powyższy okres była przekazywana do 31 grudnia 2022 r.,
- 7) rozliczenie dopłat za okres od 16 do 31 grudnia 2022 r. wraz z wymaganymi dokumentami, przewoźnik był zobowiązany złożyć do dnia 5 stycznia 2023 r.

3.2. W trakcie kontroli dokonano sprawdzenia terminowości składanych przez przewoźników w 2022 r. wszystkich zestawień dopłat, na podstawie których Samorząd Województwa wypłacał środki finansowe za ustawowe ulgi.

Ustalono, że wystąpiły przypadki, kiedy przekroczony został umowny termin ich dostarczenia Samorządowi Województwa. Przekroczenia wynosiły od **1** do **15** dni. Jako zabezpieczenie wystąpienia powyższych sytuacji Samorząd Województwa w zawieranych umowach zastrzegł sobie możliwość niedotrzymania terminu przekazania dopłat na rachunek bankowy przewoźnika w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozliczenia. Z uwagi na to, że opóźnienia w składaniu zestawień były kilkudniowe i w szczególności dotyczyły rozliczeń składanych przez przewoźników w miesiącu styczniu 2022 r. za grudzień 2021 r., nie powodowały one przesunięć w terminach przekazania dopłat.

W powyższej sprawie wyjaśnienie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: „*Nakreślony w umowie na 2022 r. termin przedkładania przez przewoźników rozliczeń dopłat do biletów ulgowych jest terminem umownym, nie wynika z żadnego z obowiązujących przepisów prawnych, zatem samorząd województwa nie ma podstaw do podejmowania działań (nakładania sankcji, karania i wyciągania innych tego rodzaju konsekwencji) wobec przewoźników, w przypadku jego niedotrzymania. Złożenie przez przewoźników zestawień dopłat do biletów ulgowych do 15 dnia danego miesiąca umożliwia ich bieżącą weryfikację oraz umożliwia określenie łącznej kwoty i zapotrzebowanie środków w odpowiedniej wysokości u Wojewody w terminie do 24 dnia każdego miesiąca. Zestawienie złożone przez przewoźników z naruszeniem wskazanego terminu zazwyczaj mogą zostać zweryfikowane i rozliczone przez pracowników samorządu województwa w terminie przewidzianym w umowie, jednak w przypadku gdyby rozliczenie takie okazało się z różnych przyczyn niemożliwe- w celu zapewnienia racjonalnej gospodarki finansowej w zakresie udzielania dotacji oraz zabezpieczenia się przed roszczeniami przewoźników z tytułu niedotrzymania przez samorząd 30 dniowego terminu przekazania środków finansowych na konto przewoźnika, wprowadzono zapisy § 7 pkt 8. Wyjaśniam, iż*

w sytuacjach, gdy zestawienie dopłat nie zostanie zweryfikowane i rozliczone w terminie umożliwiającym przekazanie Wojewodzie informacji o wysokości zapotrzebowania na środki finansowe w danym miesiącu (czyli do 24 dnia miesiąca), dopłaty przekazywane są przewoźnikowi dopiero z dopłatami przysługującymi za kolejny miesiąc.”

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, że egzekwowanie przestrzegania terminów, które zostały określone przez Samorząd Województwa w umowach jest jednym z przejawów sprawowanego nadzoru. Pozwala ponadto na prowadzenie racjonalnej gospodarki finansowej w zakresie udzielania dotacji, a w tym m.in. powoduje przewidywalność wykonania zaplanowanego harmonogramu wypłat dotacji, jak również poziomu wykorzystania przyznanej puli na dany rok, na przestrzeni roku budżetowego.

3.3. W toku kontroli sprawdzeniu poddano rozliczenia złożone w 2022 roku przez 13 przewoźników, którzy otrzymali najwyższe kwoty dopłat do biletów ulgowych w ramach zawartych umów na łączną kwotę 23 578 482,00 zł, co stanowiło 60% kwoty dopłat przekazanych w 2022 r.

Ustalono, że pracownicy Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego dokonywali analizy i weryfikacji pod kątem poprawności i rzetelności comiesięcznych zestawień dopłat do biletów ulgowych składanych przez przewoźników. W sytuacjach gdy pracownik stwierdził nieprawidłowości w wykazanym zestawieniu w sprzedaży biletów, kwota wnioskowana przez przewoźnika za bilety wystawione nieprawidłowo (bez uprawnień) była potrącana z bieżącego zestawienia, a dopłata za te bilety nie była przekazywana na konto bankowe przewoźnika.

Ustalono ponadto, że pomimo stwierdzenia nieprawidłowości u przewoźników np.: „DELUX” Przewozy Turystyczno-Pasażerskie Handel Usługi Deluga Krzysztof Spółka Jawna; Firma Handlowo-Usługowa „RIK” Rysik Piotr; TRANS-KOM PKS Sp. z o.o. nie podejmowano innych działań, np. kontroli doraźnych w tym zakresie.

Wyjaśnienia w tej sprawie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: *„Weryfikacja par „uprawniony – opiekun” odbywa się na podstawie składanych przez przewoźnika dokumentów, a nienależna kwota dopłaty jest potrącana z bieżącego rozliczenia. Jak wynika z doświadczeń zebranych podczas kontroli przeprowadzanych w latach poprzednich, skuteczność działań kontrolnych w tym zakresie jest znikoma, bowiem nawet w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas doraźnej kontroli, działania urzędu po ich stwierdzeniu polegać mogą najwyżej na odmowie wypłaty kwoty wynikającej z nieprawidłowo sprzedanego biletu lub biletów (zazwyczaj jest to kilka, kilkanaście złotych). Nieprawidłowo zarejestrowany bilet (bilety – kilka sztuk) pojawi się (o ile przewoźnik sam nie skoryguje swojego rozliczenia) w zestawieniu dopłat składanym w kolejnym miesiącu (następnym po miesiącu w którym przeprowadzono kontrolę) i tak czy inaczej zostanie zakwestionowany, a nienależna kwota potrącona ze środków wnioskowanych do wypłaty – niezależnie od tego czy wcześniej odbyła się doraźna kontrola w tym zakresie czy też nie. Oczywiście kontrole takie (doraźne, w pojeździe, podczas wykonywania przewozu) odnoszą pewien prewencyjny skutek, zatem były i będą przez pracowników urzędu przeprowadzane, jednak w 2022 r. - między innymi z uwagi na ograniczone zasoby osobowe - były one trudne do zrealizowania.*

Zaznaczamy też, że dodatkową trudnością w kontrolowaniu przewoźników jest fakt, że przepisy żadnej z obowiązujących ustaw, regulujących kwestie przekazywania przewoźnikom drogowym dopłat do biletów ulgowych (czy też ogólnie - ustaw regulujących wykonywanie publicznego transportu zbiorowego), nie uprawniają przedstawicieli samorządu województwa do przeprowadzania czynności kontrolnych w przedmiotowym zakresie, zaś zainteresowanie problemem właściwych organów państwowych, posiadających stosowne i niezbędne uprawnienia, pozwalające na walkę z nieuczciwymi przewoźnikami (np. prawo do legitymowania pasażerów, wgląd w urzędnienia fiskalne, itp.) jest znikome. W tym stanie rzeczy – przy braku wyraźnego wskazania we właściwych aktach prawnych organów państwowych odpowiedzialnych i uprawnionych do działania wobec przewoźników – czynności podejmowane przez samorządy województw, nie posiadające w zasadzie nawet podstawowych uprawnień i instrumentów pozwalających na przeprowadzenie szczegółowej kontroli, nie są i nie będą wystarczające, w celu wyeliminowania pojawiających się nieprawidłowości.”

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia, należy wskazać, że istotą działania urzędu marszałkowskiego, w badanym zakresie, powinno być takie zorganizowanie procesu weryfikacji wniosków przewoźników o udzielenie dopłat do ulgowych przejazdów osób, aby minimalizować ryzyko nieprawidłowości, którą w tej sytuacji jest wypłacenie przewoźnikowi nienależnej dotacji, poprzez wychwycenie wszystkich niezgodnych z obowiązującym prawem przypadków oraz błędów w analizowanych dokumentach służących rozliczeniu dopłat z przewoźnikami. Dopełnieniem tych działań powinna być działalność kontrolna urzędu marszałkowskiego ukierunkowana na sprawdzanie, czy przewoźnicy otrzymujący dopłaty z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów osób, przestrzegają ustawowych przesłanek ich otrzymania (kontrola na miejscu). Standardowa weryfikacja wniosków o dopłaty w urzędzie marszałkowskim nie pozwala w pełni na wykrycie wszystkich nieprawidłowości, które mogą występować u przewoźników, np. sprzedaż biletów na trasach, na które przewoźnik nie posiada zezwoleń, stosowaniu cen biletów ulgowych innych niż wynikające z obowiązujących cenników. Ryzyko wystąpienia takich nieprawidłowości, powinno stanowić dodatkowy argument świadczący o potrzebie zintensyfikowania działalności kontrolnej urzędu marszałkowskiego.

[Akta kontroli: 21-24, 37-38, 43-44, 47]

4. W zakresie prawidłowości i terminowości przekazywania przewoźnikom przez Urząd Marszałkowski środków z budżetu państwa na dopłaty do biletów ulgowych (§ 7 pkt 8-14 umowy).

4.1. W § 7 pkt 8 – 14 umów określone zostały zasady przekazywania przewoźnikom środków na dopłaty do biletów ulgowych.

Z postanowień zawartych w tym zakresie wynika m.in., że:

- w ramach środków przekazanych przez budżet państwa za dany miesiąc dopłata przekazywana była przelewem na rachunek bankowy przewoźnika w terminie 30 dni od dnia

otrzymania rozliczenia, chyba, że w okresie 20 dni od daty dostarczenia rozliczenia zostało ono zakwestionowane, w takim przypadku termin, o którym mowa wyżej, liczony był od daty dostarczenia skorygowanego rozliczenia,

- przewoźnik zobowiązany był do udostępniania wszelkich raportów, dokumentów księgowych oraz bankowych (lub ich kopii) potwierdzających sprzedaż wszystkich rodzajów biletów, jak również materiałów źródłowych, na podstawie których wydawane były bilety ulgowe, a także kopii tych biletów, w przypadku, gdy przewoźnik nie przedstawił lub odmówił przekazania całości czy też części żądanych dokumentów, przekazujący mógł wstrzymać wypłatę dopłat bądź odstąpić od umowy,
- w przypadku, gdy dotacja przekroczyłaby kwotę przeznaczoną na ten cel w budżecie państwa na 2022 rok, bądź na dany miesiąc, środki finansowe byłyby przekazane przewoźnikowi po uzyskaniu przez przekazującego środków z budżetu państwa.

4.2. W okresie objętym kontrolą, przekazywanie przez Samorząd Województwa przewoźnikom środków z budżetu państwa na dopłaty do biletów ulgowych odbywało się zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach, z zachowaniem obowiązujących terminów.

4.3. Samorząd Województwa składał roczne rozliczenie udzielonej dotacji do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

4.4. W toku kontroli prawidłowości przekazywania przewoźnikom środków na dopłaty do biletów ulgowych stwierdzono naruszenia polegające na zatwierdzaniu do wypłaty i realizacji płatności na konto bankowe przewoźnika zaokrąglonych w dół lub w górę do pełnych złotych kwot zwracanych środków w stosunku do tych jakie wynikały z przedstawionego przez przewoźnika rozliczenia.

W powyższej sprawie wyjaśnienie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: „*W rozliczeniach z przewoźnikami, kwotę należnej dopłaty zaokrąglano do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki wynoszące mniej niż 50 groszy pomijano, końcówki wynoszące 50 i więcej groszy podwyższano do pełnych złotych, przyjmując zasadę określoną w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 września 2010 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 960). Zaznaczamy, że ten sposób rozliczeń nie budził dotychczas wątpliwości żadnych instytucji kontrolnych, w tym kontroli przeprowadzanych w latach ubiegłych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.*”

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia należy wskazać, że koszty związane z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów pokrywane są ze środków dotacji celowej z budżetu państwa przekazywanej za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego do Samorządu Województwa. Powyższe działania stanowiły naruszenie art. 126 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa. Oznacza to, że co do zasady środki finansowe w ramach dotacji mają określone przeznaczenie i sposób wykorzystania tych środków podlega udokumentowaniu i prawidłowemu rozliczeniu. Niedopuszczalne jest dokonywanie zaokrągleń w dół lub w górę do pełnych złotych kwot wydatków finansowanych ze środków pochodzących z dotacji budżetu państwa.

Takie działania i praktyka skutkowały ostatecznie pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 112,16 zł.

Osoba odpowiedzialna - Kierownik Biura Transportu Drogowego w Departamencie Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

[Akta kontroli: 37-39, 21-24, 47]

5. W zakresie kontroli przestrzegania zasad i warunków zawartych w umowach pomiędzy Samorządem Województwa a przewoźnikami (§ 10 umowy).

5.1. Zgodnie z § 10 pkt 1 umów zawieranych z przewoźnikami w 2022 r., przedstawiciel budżetu państwa lub przekazującego jest uprawniony do kontroli przewoźnika w zakresie realizacji zapisów zawartej umowy oraz:

- a) prawidłowości wyliczenia kwot dopłat,
- b) ewidencji sprzedaży biletów ulgowych oraz normalnych,
- c) stosowania przepisów dotyczących ulg ustawowych,
- d) prawidłowości sprzedaży biletów ulgowych na podstawie odpowiednich, aktualnych dokumentów uprawniających do ulgowych przejazdów,
- e) sposobu rozliczania ulg ustawowych w przypadku równoczesnego stosowania przez przewoźnika ulg handlowych, komercyjnych, promocji itd.,
- f) umów cywilno-prawnych zawieranych przez przewoźnika na dowóz dzieci do szkoły.

5.2. W wyniku analizy Planu kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na 2022 rok, Departamentu Infrastruktury i Geodezji, ustalono że zapis dotyczący kontroli przewoźników jest bardzo ogólny i mało precyzyjny, tj. cyt.: „*Nazwa kontrolowanej jednostki: Przewoźnicy autobusowi i operatorzy ptz; Tematyka kontroli: Wykonanie publicznego transportu zbiorowego (autobusowego), realizacja uprawnień pasażerów wynikających z ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego zbiorowego; Termin realizacji: Cały rok- według potrzeb i dostępnych zasobów osobowych.*”

Nie wskazano w rocznym planie kontroli m.in. nazwy przewoźnika, przybliżonego okresu kontroli oraz szczegółowego zakresu działań kontrolnych.

W powyższej sprawie wyjaśnienie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: „*Plan kontroli na 2022 rok sporządzany był w IV kwartale roku poprzedniego, a zatem jeszcze przed zawarciem umów z przewoźnikami. W związku z powyższym, w momencie sporządzania planu kontroli nie było pewności, który z przewoźników zawrze z Samorządem Województwa umowę w roku kolejnym. Dodatkowo wskazujemy, że z końcem roku 2021, kiedy sporządzano plan kontroli na 2022 r., był jeszcze okresem obowiązywania na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego, w związku z czym zaplanowanie dokładnej liczby kontroli, w stosunku do konkretnych podmiotów było utrudnione. Wielu przewoźników, korzystając z zapisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z*

2023 r. poz. 1327), nadal (często z dnia na dzień) zawieszało lub ograniczało wykonywanie przewozów regularnych. Ponadto, planując działania kontrolne, nie sposób było wziąć pod uwagę dostępnych zasobów osobowych, które w powyższym okresie były ograniczone (...). Należy zauważyć, że zamieszczony w planie kontroli na 2022 r. zapis nie pozostaje w sprzeczności z żadnymi przepisami prawa, a jednocześnie daje gwarancje wykonania tego planu i umożliwia bieżące reagowanie i dostosowanie działań kontrolnych do rzeczywistych potrzeb i możliwości.”

5.3. Jak ustalono w toku kontroli, w roku 2022, upoważnieni pracownicy Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, przeprowadzili łącznie 12 kontroli w zakresie prawidłowości świadczenia usług przewozowych u 4 przewoźników. Kontrole te polegały jedynie na „obserwacji na trasie przejazdu”, a jedna kontrola została przeprowadzona w pojeździe przewoźnika.

Przedmiotem przeprowadzonych w 2022 roku kontroli była:

- prawidłowość świadczenia usług przewozowych w tym:
 - zgodność przewozów z rozkładem jazdy pod względem punktualności i trasy przejazdu (11 kontroli),
 - kontrola pojazdu, w którym wykonywane są przewozy (11 kontroli),
 - oznakowanie autobusu (11 kontroli),
 - zamieszczenie informacji o godzinie odjazdu autobusu na przystankach (11 kontroli),
 - dokumenty w autobusie: cennik, regulamin przewozu (1 kontrola),
 - sprzedaż biletów przy użyciu kas rejestrujących (1 kontrola).

W toku kontroli ustalono, że żadna z przeprowadzonych w 2022 r. przez Samorząd Województwa kontroli nie została przeprowadzona w siedzibie firmy przewoźnika. Zdaniem kontrolującego tylko ten rodzaj kontroli daje możliwość skonfrontowania danych wykazanych we wnioskach o dopłaty z dokumentami źródłowymi oraz skutecznej weryfikacji prawidłowości organizacji przejazdów. Skutecznym sposobem sprawdzenia prawidłowości ewidencjonowania sprzedaży biletów są także kontrole prowadzone w trakcie wykonywania przewozów.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: *„Zgodnie z założeniami planu kontroli urzędu, w 2022 r. przewidziano prowadzenie postępowań kontrolnych wobec przewoźników autobusowych w miarę potrzeb i dostępnych zasobów osobowych. (...). Na liczbę przeprowadzonych kontroli w 2022 r. (było ich 12), przede wszystkim wpływ miały ograniczone zasoby kadrowe i dodatkowe zadania podjęte przez samorząd województwa, związane z organizowaniem publicznego transportu zbiorowego oraz – zwłaszcza w I oraz częściowo w II kwartale 2022 r. – sytuacja epidemiczna w kraju.”*

„Kontrole prowadzone w 2022 r. skupiały się wokół podmiotów, które, poza przewozami regularnymi, wykonywały również zadania operatorów publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich przewozach o charakterze użyteczności publicznej i miały na celu sprawdzenie prawidłowości świadczenia przez nich usług przewozowych, czyli m.in. wywiązywania się za zapisów § 5 zawartych umów określających zasady przekazywania dopłat do biletów ulgowych.” (...) wyjaśniamy, że wiele zagadnień objętych zakresem prowadzonych kontroli nie wymaga obecności kontrolującego w autobusie, a kontrola może polegać na obserwacji

trasy przejazdu, przebiegu kursu autobusu oraz weryfikacji dokumentów znajdujących się w posiadaniu Urzędu. Kontrola w autobusie wiąże się z zaburzeniem rozkładu jazdy, powodując opóźnienia w godzinach odjazdu (np. o czas niezbędny na spisanie protokołu), dlatego zgodnie z zasadą określoną w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 221 z późn. zm.), o ile było to możliwe, kontrole przeprowadzano w trybie niezakłócającym funkcjonowania przedsiębiorcy.”

Ponadto, wyjaśnienia złożyła Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Geodezji Pani Iwona Paluch cyt.: *„Niniejszym wyjaśniamy, iż w 2022 r., w związku z całkowitym brakiem skarg i innych zgłoszeń, dotyczących nieprawidłowości przy sprzedaży biletów ulgowych przez przewoźników autobusowych, nie przeprowadzano celowych kontroli, w tym z udziałem Policji. Kontrole prowadzone w 2022 r. przez tut. Departament skupiały się wokół operatorów publicznego transportu zbiorowego i miały na celu sprawdzenie prawidłowości świadczenia przez nich usług przewozowych, czyli m.in. wywiązywania się z zapisów § 5 zawartych umów określających zasady przekazywania dopłat do biletów ulgowych. Nadzór i kontrola nad prawidłowością rozliczania dopłat do ulg ustawowych przez przewoźników autobusowych prowadzone były natomiast w trybie ciągłym i polegały na comiesięcznej analizie składanych przez przewoźników dokumentów oraz na bieżącym reagowaniu na stwierdzone w dokumentacji nieprawidłowości, np. poprzez pomniejszanie lub czasowe wstrzymanie wypłaty dopłat. Ponadto wyjaśniamy, iż zgodnie z założeniami planu kontroli urzędu, w 2022 r. przewidziano prowadzenie postępowań kontrolnych wobec przewoźników autobusowych w miarę potrzeb i dostępnych zasobów osobowych. Dodatkowe zadania podjęte przez samorząd województwa, związane z organizowaniem publicznego transportu zbiorowego, czyli tworzeniem linii autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z udziałem środków FRPA, ograniczyły zasoby kadrowe kierowane w 2022 r. do prowadzenia kontroli na bieżąco. Niemniej jednak konstrukcja zawartych z przewoźnikami i operatorami umów, umożliwiła przeprowadzenie kontroli za okres 5 lat wstecz, zatem pogłębiona kontrola roku 2022 jest wciąż możliwa i zostanie zaplanowana. Nadmieniamy również, iż w związku z powyższym, w 2023 r. przewidziano zwiększenie etatów w Biurze Transportu Drogowego i zatrudnienie dodatkowego pracownika na stanowisku ds. refundacji i rozliczeń kosztów sprzedaży biletów ulgowych w przewozach autobusowych.”*

„ (...) na liczbę oraz zakres i formę przeprowadzonych w 2022 r. kontroli przewoźników w znacznym stopniu wpłynęły ograniczenia wynikające z obowiązującego w tym czasie na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego. Zarówno ogólnokrajowe zalecenia sanitarne w zakresie COVID-19, jak i wewnętrzne procedury, stworzone w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa, przyczyniły się do ograniczenia działalności kontrolnej, zwłaszcza tej bezpośredniej, prowadzonej w środkach transportu. W celu zapewnienia nadzoru nad realizacją przez przewoźników uprawnień pasażerów wynikających z ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 295), działania samorządu skupiły się na regularnej, bieżącej, zdalnej kontroli i weryfikacji dokumentów składanych przez przewoźników. (...)”

5.4. W wyniku przeprowadzonych w 2022 roku kontroli, u wszystkich przewoźników poddanych kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Najczęściej występującą nieprawidłowością stwierdzoną przez kontrolerów był brak rozkładów jazdy na przystankach autobusowych, poza tym stwierdzono brak cennika podanego do publicznej wiadomości

w autobusie wykonującym regularny przewóz osób oraz nieprzestrzeganie przez przewoźnika obowiązujących godzin odjazdu.

Do przewoźników zostały skierowane zalecenia pokontrolne, 3 przewoźników nie przekazało informacji o wykonaniu lub przyczynach niewykonania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, co stanowiło naruszenie § 10 pkt 5 zawieranych umów, zgodnie z którym przewoźnik w terminie 14 dni od otrzymania wniosków i zaleceń zawiadomi kontrolującego o ich wykonaniu lub przyczynach niewykonania.

W powyższej sprawie wyjaśnienie złożył Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pan Marcin Kuchciński cyt.: „*Trzy przypadki, w których w 2022 r. przewoźnicy nie powiadomili o usunięciu stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, dotyczyły braku informacji o godzinach odjazdu autobusu na niektórych tabliczkach przystankowych na przystankach wymienionych w rozkładzie jazdy. Uchybienie to nie jest traktowane jako poważne naruszenie, z uwagi na fakt, iż rozkłady jazdy bardzo często są niszczone lub wręcz celowo zrywane przez konkurencję, a samo jego stwierdzenie nie ma bezpośredniego wpływu na prawidłowość wykonywania przewozu i realizowanie uprawnień pasażerów wynikających z przysługujących im uprawnień do ulgowych przejazdów. Z oczywistych względów przewoźnikom zależy, aby informacja o godzinach odjazdu ich autobusu była dostępna na przystanku, dlatego też przewoźnicy starają się na bieżąco uzupełniać brakujące rozkłady jazdy. Dlatego też, mimo braku stosownego zawiadomienia ze strony przewoźnika, można uznać, iż nieprawidłowości te zostały usunięte. Niemniej jednak, dołożymy starań, aby sytuacja, w której przewoźnik po kontroli nie wywiązuje się z obowiązku poinformowania o usunięciu nawet drobnych nieprawidłowości (lub braku wykonania zaleceń i wyjaśnieniu tego przyczyn) nie miała więcej miejsca.*”

5.5. W toku kontroli ustalono, iż obowiązujące w 2022 roku w kraju obostrzenia i ograniczenia wynikające z zagrożeniem epidemią COVID-19, miały istotny wpływ na liczbę oraz zakres przeprowadzonych w 2022 postępowań kontrolnych. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli, w 2023 roku (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) – gdy obostrzenia zostały znacząco złagodzone, a z dniem 1 lipca 2023 r. został odwołany w kraju stan zagrożenia epidemicznego, przeprowadzono 18 kontroli, obejmujących swoim zakresem zarówno prawidłowość sprzedaży biletów ulgowych (stosowane ceny, kasy rejestrujące, wydawanie biletu podróżnym, weryfikacja uprawnień do ulg), jak i zgodność wykonywanych przewozów z zasadami określonymi w obowiązujących przepisach prawa i wydanych dokumentach uprawniających do wykonywania przewozu (informacja o rozkładzie jazdy, przestrzeganie rozkładu jazdy). Ponadto, do końca 2023 roku zaplanowanych do przeprowadzenia jest jeszcze około 20 kontroli w autobusach, podczas których kontrolujący będą weryfikować prawidłowość sprzedaży biletów i wykonywania przewozów.

[Akta kontroli:21-24, 40-42, 45-47]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednakże, mając na uwadze dążenie do całkowitego wyeliminowania naruszeń stanu prawnego w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia poprzez:

1. Dokonanie zwrotu w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności pobrania dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie **112,16 zł** (wydatkowanej na wypłaty i realizację płatności dla przewoźników), na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w ww. terminie, na podstawie przepisów art. 169 ust. 6 ustawy o finansach publicznych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie zwrotu ww. kwoty.

2. Zaniechanie dokonywania zaokrągleń do pełnych złotych kwot wydatków finansowanych ze środków pochodzących z dotacji budżetu państwa, przeznaczonych na dopłaty do biletów ulgowych.

3. Wprowadzanie do planu finansowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego zmian zgodnych z kwotami dotacji wynikającymi z decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

4. Bezwzględne wymagania od przewoźników poddanych kontroli przez Departament Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego składania w wyznaczonym terminie informacji o wykonaniu bądź przyczynach niewykonania zaleceń pokontrolnych.

5. Zintensyfikowanie działalności kontrolnej poprzez realizację kontroli w siedzibie firmy przewoźnika – szczególnie w sytuacjach, gdy standardowa weryfikacja składanych rozliczeń budzi uzasadnione wątpliwości.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki
Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/